

ESKİ KONYA VE KONYA'DA YAŞANTI -4-

Ramazanlar ve Bayramlar

Eski ramazanlar daha canlı, iftarlar daha samimi bir hava içerisinde geçirdi. Eskiden toplu iftarlar yoktu. Herkes orucunu Selimiye Camii'nden atılan işaret fişeginden sonra patlayan topa bozardı.

Çocuklar köşe başlarında topa yakın toplanır ve hep bir ağızdan:

Ha topum ha
Güm deyiver
Sıcacık mamaları

M. Ali UZ

Ham deyiver diye tempo tutarlardı. Tiryakiler üst üste sigara sarar topun atılmasını beklerlerdi. Onları oyalayacak ne televizyon ve ne de radyo programları vardı.

Böyle bir tiryaki, durmadan sigara üstüne sigara sarıyor, ara da bir de sokaktaki oğluna, "Oğlum bak bakalım, hoca camiye açtı mı?" diye soruyormuş. Çocuk hep "Açmadı baba" dedikçe de sigara üstüne sigara sarmaya devam ediyormuş. Bir ara çocuk aşağıdan:

"Baba hoca ağır ağır camiye gi-

diyor” diye seslenince adam kendi kendine mırıldanmış, “Canım bizim hoca da pek miymıntı. Camiye hızlı hızlı gitse ne olur ki?” demiş. Sanki hoca camiye hızlı hızlı gitse akşam oluverecek. İşte size yaşanmış bir Konya fıkrası. Buna benzer ramazanla ilgili pek çok fıkra anlatılır.

Ramazanlarda akrabalar ve komşular gurup gurup iftara davet edilirdi. İftarda ev yemeklerinin tadı bir başka olurdu.

İftarlıklarla açılan oruç, akşam namazı kılındıktan sonra, çorba, bütümet, suböreği ile başlar, arada yenilen üstü yorgan gibi örtülü kaymakla kapalı ekme kadayıfı veya çekme oklava baklavasından sonra, yemek bamyı çorbası ile devam eder. Bamyı çorbası bir ara yemeğidir. Ondan sonra da sarma ve dolmalara sıra gelir. Son yemek pilavdır. Konyalı buna kara haber adını verir. Gelen pilav yemeğın bittiğini bildirir.

Yemekten sonra büyükler küçüklere diş kirası olarak bir miktar da para verirdi. Ramazan davulcuları ramazana ayrı bir renk katarlardı. Mahalle bekçileri de öyle idi. Ramazanlarda olsun,

başka zamanlarda olsun halk, bekçi düdüğünü duyunca kendisini emniyette hissedirdi. Eski ramazanlarda duyulan o tatlı heyecanın aynısı yine duyuluyor mu bilemiyorum. Günümüzde en büyük fark, teravih namazları, toplu iftarlar ile televizyon ve radyolarda yapılır ramazan programlarında oldu.

Eskiden teravih namazlarına rağbet daha fazla idi. İftar yemeğini yiyen teravih namazına koşardı. Geç kalanlar, camilerde ve mescitlerde yer bulamazdı. Günümüzde zamane din adaları teravih namazına karşı halkın kafasını karıştırdı. Birkaç gün sonra cami ve mescitlerde saflar yarıdan da aşağıya düşüyor. Bunlar sadece teravih konusunda değil sünnet konusunda da aynı şeyi yaptılar.

Bayramlar:

Eskiden bayramlar da daha canlı ve heyecanlı geçirdi. Bu canlılık bayram öncesinde başlardı. Şimdi çok ailede bayram heyecanı değil, tatil heyecanı başlıyor. Arabasına atlayan sahil şehirlerine koşuyor.

Eskiden bayramlarda çarşı ve mahalle camileri erkenden dolar-
dı. Alâeddin, İplikçi ve Topraklık
camileri gibi pek çok cami ve
mescit kapalı idi. Bunların çoğu
1950 yılından sonra açıldı. Yeni
büyük camiler yapıldı.

Bayramlarda fakirler ve çocuk-
lar sevindirilir, gönülleri hoş edi-
lirdi. Komşular ve akrabalar ara-
sında bayram ziyaretleri dana çok
olurdu.

Ramazan bayramlarında birin-
ci, kurban bayramlarında ikinci
gün mahalle mescidinde toplanı-
lır ondan sonra, sırayla bütün
komşuların kapıları çalınıp bay-
ramlaşılırdı. Bazı komşularda faz-
la oturulur, orda kahve ve çay gibi
fazladan bir ikram daha yapılırdı.
Günümüzde aynı sitenin, aynı
bloğunda ve apartmanlarda bile
görüşülmüyor. Aileler biri birleri-
ni tanımıyor bile. İnsanlar arasın-
da bağlar tamamen koptu.

Eskiden otobüs, dolmuş yok-
tu. Şimdiki gibi her evin kapısın-
da özel otomobil de bulunmuyor-

du. Cep telefonunu bırakın, ev-
lerde bile telefon bulunmazdı.
Uzak semtlerdeki akraba ve dost-
ları ziyaret için erkenden yollara
düşülürdü. Evler, sabah namazın-
dan sonra, ziyaretçi kabulüne ha-
zır hale getirilirdi. Şimdi insanları
öğleye kadar evlerinde pijamaları
ile dolaşır buluyorsunuz. Bayram
ziyaretleri öğleden sonra başlıyor.
Buna göre ziyaretlerde az oluyor.

Yine günümüzde insanlar biri
birleri ile görüşmüyor, mesaj atı-
yor veya telefon ediveriyor. Bun-
lar farklı şehirler için güzel fakat
aynı şehirde oturanlar ziyaretleri
ve görüşmeleri ihmal etmemeli.
Kabir ziyareti başka, evden Fatiha
göndermek başka. Mesaj da buna
benzemiyor mu?

Çocuklar eskiden bayramı
dört gözle beklerdi. Küçük bir
bayram hediyesi, az bir harçlık
onları mutlu etmeye yeterdi. Gü-
nümüzde bayram heyecanını ço-
cuklarda bile göremiyorum. Bil-
mem yanılıyor muyum?

MAHLOK

Eskiler, ‘Gülü tarife ne hacet, biliriz.’ demişler, biz de size bildiğiniz mahluk’u değil de bizim mahluk’umuzu, daha doğrusu bizim kafamızda oluşan mahluk tipini anlatacağız. Aslında bu tipin örnekleri sizin etrafınızda da vardır da siz onlara başka adlar veriyorsunuzdur. Yazımız bitince, ‘Aaa, Saim Hoca bizim filanı anlatıyormuş meğer...’ deyivereceksiniz. Bakalım bizimkilerle sizinkiler arasında ne gibi örtüşen noktalar var, bir görelim hele...

Ama önce sizleri kelime dünyasına çekerken biraz ısındırma turları atmamızda yarar vardır. Bakalım nasıl ısınacaksınız, görelim hele.

Birkaç yıl önceydi. Bir lastik mühür yaptıracaktım, hani şu sizlerin kâh damga, kâh kaşe dediğiniz nesneden. Sağ olsun arkadaş yabancı değildi, daha önce de aynı konuda iş yaptırdığım birisi idi. Yani ben bir tür daimi müşteri durumundaydım. Metni daha önce şekil olarak da hazırladığım için iş harflerin büyüklük küçüklüklerine ve türlerine kalmıştı. Arkadaşımız eski mühürlerine birer örneğini bastığı bir defteri çıkardı, ben de başladım seçmeye... Derken o da ne? Bilmem ne HARFİYAT... Yahu bizim şu alfabemizdeki 29 harfimiz ne zamandan beri iş yerlerinin adlarında yer almaya başladı? Tabii lastik mühürü yaptıran kişi yaptığı işin HAFRİYAT değil de HARFİYAT olduğunu sanıyorsa, lastik mühürücü arkadaş da aynı yolda yürüyorsa elbette yanlışlık ortaya çıkacaktır. *hafır* kelimesi Arap-

çada; *kazı*, *kazma işi*, *toprağı kazma işi*, *eşeleme* anlamlarına gelmektedir. Kelime dilimizde bu şekliyle pek kullanılmaz, buna karşılık karıştırılan *harf* kelimesi daha çocukluk dönemimizde karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple bilmediğimiz *hafır* kelimesinin yerine bildiğimiz *harf* kelimesini yerleştirirsek iş olmuş bitmiş olacaktır!

Günlük hayatımızda bu tür benzer kelimeleri işitiriz veya bir yerlerde okuruz. Ancak bu konuda gerekli dikkati gösterenler durumu fark edebilirler. Aşağıda bunların güzel örneklerinden ikisini göreceksiniz.

Yönetmelik/yönetmenlik: İlk kelitemiz *tüzük*, eski adıyla *nizam-name* diye bildiğimiz kelimenin karşılığıdır. İkincisi ise *yönetme görevi* anlamındadır. İlki için, ödül yönetmeliği, disiplin yönetmeliği tamlamalarını örnek olarak verebiliriz. İkincisi ise günlük hayatımızın çeşitli aşamalarında karşımıza çıkar. Bunların başında *film yönetmenleri* gelmektedir.

Takdir/taktir: İlk kelitemizin; *beğenme*, *değer verme*, *bir şeyin değerini anlama*, vb. gibi birkaç anlamı vardır. Okullarımızdaki *takdir* derecesi de böyledir. Ne yazık ki bu kelitemizin kullanıldığı yerlerin önemli bir bölümünde yanlış yazıldığına veya söylendiğine şahit oluyoruz. Onun yerine benzer yazıma fakat çok farklı anlama sahip olan *taktir* kelimesi kullanılmaktadır. Arabası olan herkesin bildiği bir kavram vardır: *saf su*. Bundan 50-60 yıl önce-

sinde arabalar *safsu* olmadan çalışır-
dı (!), çünkü o yıllarda bu suyun adı
ma-i mukattar (maimukattar) idi.
Taktir kelimesi *damıtma*, *imbikten*
çekme anlamındadır. *Safsu* da *damı-*
tılmış, *taktir edilmiş su* anlamına gel-
mektedir. Bundan böyle *takdir edil-*
miş su kullanmayacağız ama buna
karşılık *başarıları da taktir etmeyece-*
ğiz (!)

Açıklamasına girmeden de şu *di-*
yanet kelimesinin *dinayet* olarak,
alan dışı büyüklerimiz tarafından da
kullanıldığını ekleyiverelim. Artık
mahlok kelimesine girebiliriz. Biz
Konyalıların kalın ke (ka) sesiyle
arası pek hoş değildir. *Gonyalıyız* de-
riz, *goyun*, *gız* (bazen de giı), kadın,
galbur, gazan, ‘Gaç hay len sen de’,
‘Ak garam sen bu işe garışma’,
‘N’oldu da gara gara düşünüyön?’
der geçeriz. Elbette dilimizdeki *ka*
sesini çıkarmak *ga* sesini çıkarmaya
göre daha zordur ve özen ister.

mahlok kelimesi de böyledir. Biz
Konyalılar bu kelimeyi de aslından
uzaklaştırarak söyleyiveririz. *Numan*
adını *Löymen* yapan da biz değil mi-
yiz, *Nuri* Amca’mın adı da *Nörü*
oluvermemiş miydi? Örneklerimizi
çoğaltabiliriz. Aslında, Türkiye
Türkçesi adını verdiğimiz yazı dili-
mizde *o* sesi (ünlü, yanlış söyleyişiy-
le sesli harf) Türkçe kelimelerin sa-
dece ilk hecelerinde bulunur: *odun*,
oyun, *ocak*, *okuma*, vb. Bu kurala
uymayanlar yabancı dillerden dili-
mize alınmış olup biz onların da ica-
bına bakıvermişiz: *horoz* yerine *ho-*
ruz, *doktor* yerine *doktur*, vb. Gelin
bu kelimemiz sözlüklerde nasıl yer
almıştır, onları bir görelim

mahluk is. (*mahlûk*) Ar. *mahlûk*
esk. Yaratık (1327). *Türkçe Sözlük*,
Ankara 2005, 1327 (Türk Dil Ku-
rumu).

MAHLUK (*mahlûk*. I ince
okunur) s. Ar. Yaratılmış, yoktan var
edilmiş. (*Temel Türkçe Sözlük 3*,
I-O; *Kâmûs-ı Türkî’nin*

Sâdeleştirilmiş ve Genişletilmiş bası-
ma), İstanbul 1991, s. 814 (Tercü-
man yayını)

mahlok söyleyişi bizim
Çaybaşı’nın, eğitimi olmayan yaşlı
hanımların dilinde yaşardı. Ben hep
onların dilinden işitirdim. Elbette,
“Anne (veya dize ‘teyze yerine), ne
demek bu *mahlok* kelimesi?” diye de
soramazdık. Aslında sorsak da tam
karşılığını veremezlerdi. Çünkü on-
ların kafasında yer alan *mahlok* kav-
ramı, kılık kıyafetiyle, saç tıraşıyla
alışılmışın dışına çıkan herkes için
söylenirdi. Hemen daima erkekler,
özellikle gençler için kullanırlardı.
Vallahi sizlere gerçek bir *mahlok* ta-
nımını yapamayacağım ama bazı kişi-
leri hatırlatacağım.

Bu dizi yazılarımızda Türkçe söz-
lükleri kullanıyoruz, kullanacağız
da... Bazen de, daha çok *Derleme*
Dergisi diye bilinen, tam adı ise
Türkiye’de Halk Ağzından Derleme
Sözlüğü olan toplu sözlüğe başvuraca-
ğız. Cilt I + X + Ek, Ankara 1972,
4842 s. Şimdilik sadece bu yazımıza
özgü olmak üzere başka bir kaynağa
daha başvuracağız: *Karşılaştırmalı*
Türk Lehçeleri Sözlüğü (Kılavuz Kı-
tap) I, (hızl. Ahmet Bican Ercilasun
vb.), Ankara 1991, XIII+1183 s.
Kültür Bakanlığı yayını. Bakalım bu
güzel sözlüğümüzde kelimemiz
mahlok var mı? Olmayabilir; ancak
biz özgün yazımı olan *mahluk*’u
göz önüne alarak sekiz ayrı Türk
toplumunda nasıl yazıldığını aktar-
maya çalışacağız.

Azerbaycan Türkçesi: **mählug**,
Başkurt Türkçesi: **mählük**, **yan**
iyähi, Kazak Türkçesi: **makluk**, **ti-**
rijan, Kırgız Türkçesi: **makuluk**,
candû zat, Özbek Türkçesi:
mahluk, Tatar Türkçesi: **mahlûk**,
can iyäsi, Türkmen Türkçesi:
mahlûk, Uygur Türkçesi: **mahluk**.

Görüldüğü üzere bütün Türk
topluluklarında, dinî bir kimliği de
olan **mahlûk** kelimesi yer almakta-

dır. Ayrıca Başkurt ve Tatar Türkçelerinde bir birini hatırlatan, Kırgız Türkçesinde ise onlarla uyumlu olmak üzere ikinci karşılıklar da vardır. Ayrıca Kazak Türkçesinde farklı bir ikinci kelime daha görülmektedir.

*****

Hani saç sakalı birbirine karışmış, kulaklarında acayip küpeler olan, boynundakilerin şingirtısından ne dediğini anlayamadığımız, elbise diye üzerine geçirdiği bit pazarından alınmış izlenimi yaratan, ancak bizim toplulumumuzda 'sanatçı' olarak bilinen kimseler var ya, vallahi rahmetli annem, halalarım bunları görseydi Konya ağzını bir daha dile getirirlerdi:

"Anah gı, o herifin hâli neydi öyle, *mahloktan* farkı yoktu vallana..."

Elbette anneciğim bu tür 'sanatçı'ları görmedi de iltifatlarının sınırı aşağıda kaldı. Yoksa o güzelim cümlesinin arkasına başka cümleler de gelebilirdi.

"Vurgunu yiğün gelesice herif, ödümü gopardı. Maymon filan mıydı ki?; Siydi vaggasına uğrayasıca, nereden de çıkıvirdi?"

Tabii işin bir de öfkenin dışavurma yanı olacaktı. İşte o cümlelerden bir örnek:

"Gidişin olsun da gelişin olmasın!"

Peki o merhumeler bu sözleri kimlere söylerlerdi? Saçını uzatıp da, daha sonraki yılların Hippilerinin öncüsü olan kişilere... Kıyafetler de gelişigüzel giyilmiş, hiçbir düzeni olmayan şeyler olurdu *mahlokların*.

Biliyorum, şimdi sizler bana, "Hocam günümüzün *mahlokların*dan da birkaç ad verseniz de o eski *mahlokları* daha kolay anlayıverseniz?" diyeceksiniz.

Artık onları benim Çaybaşı'mda aramayınız. Eğer futbolla ilginiz varsa maç naklen yayınlarında yakın çekime alınan futbolculara, saç tıraşlarına, tarağa hasret sakallarına bakiveriniz de ne demek isteğimi anlayınız. Çocukluğumuzda bizleri 'iğneli beşik' ile korkuturlardı. Artık o beşikler yok, yerlerini, bir zamanlar bizim Rıza'nın dediği gibi 'fitbolcu'lar aldılar. Allah bu günlelimizi aratmasın!

Sizlere *mahloksuz* günler, ekranlar, gazete ve dergi sayfaları ile stad-yumlar dileriz.

Aczimin Giryesi

Ne çıkar?

Vefâ umarsın, karşına cefâ çıkar,
Hakk'a yakınsan, sanma ki safâ çıkar.
Allah'a tevekkül et ve yola koyul,
Elbette bir gün kanun ve şifâ çıkar.

Ahmet Sevgi

KONYA'DA RAMAZAN HATIRALARI

Ahmet
ÇELİK

Öğretmen araştırmacı ve yazar Mehmet Memduh Yavuz Süslü 1317'de Konya Durak Fakih mahallesinde doğdu. Attarcılık yapan babası Ziya Efendi'den dolayı "Ziya Efendizade" lakabıyla anılırdı. Annesi Hafize Hanım'dır. İlk eğitimini Mahmudiye Mektebi'nde başladı. Mektebin 2. Sınıfından imtihanla Askeri Rüşdiye'ye girdi. Askeri Rüşdiyenin lağvedilmesi üzerine Memduh Yavuz, girdiği Konya Darulhilafe Medresesinden 1340'da mezun oldu.

Memuriyete 25.05.1335'de başlayan Memduh Yavuz, Aksaray, Ankara (Şereflikoçhisar) ve Konya (Necatibey, Anafartalar, Nakiboğlu), Ilgın (Merkez), Cihanbeyli (Yeniceoba), Kadınhanı (İnsuyu)'nda öğret-

menlik yaptı. Konya Halkevi ve Babalık gazete ve dergilerinde değişik yazıları çıkan ve iyi derecede Arapça - Farsça bilen Süslü, evli ve üç çocuk sahibiydi.

Mehmet Memduh Yavuz Süslü, Konya'daki Ramazan ayına ait gözlem ve hatıralarını Babalık gazetesinde "**Konya'da 40 Yıl İçinde Geçen Ramazan Hatıralarından Bazı Belirtiler**" başlığı altında yayınlamıştır. (20, 21, 29 Ağustos 1946). Osmanlı'dan Cumhuriyete uzanan süreçte (1906-1946 yıllarındaki) Konya'daki eski Ramazanları anlatması açısından önemli olan bu yazı dizisi oldukça önemlidir. Yazar her ne kadar 40 yıl lafını kullanıyorsa da artık günümüz için bu hatıralar yüz-yılı geride bırakmıştır.

**Mehmet
Memduh
Yavuz Süslü**

“Konya’da 40 Yıl İçinde Geçen Ramazan Hatıralarından Bazı Be- lirtiler”

“Şöyle bir çocukluk âlemine bakalım ve hareket noktamızı bu şekilde tayin etmiş olalım: Çocuklar büyüklüğe içten gelen tabii bir şevkle imrenirler özenirler onların; babaları, anneleri ağabey ve ablaları gibi olmak için ne eksiklikleri vardır !... Çocuk cemaati de aynı hayat şartları içinde, aynı âlemde yaşayan birer şuurulu küme değil midirler? Binaenaleyh bu tarzı tefekkür onlar da, hiçte kusurlu değildir. İşte fitratın bu ezeli tezahürleri ile her çocukta ramazana oruç tutmak için hazırlanır. Daha önceden şivlilik⁽¹⁾, namaz gecelerinin neşe-i cümbüşlü âlemleri Konya çocuğuna ramazanın hususiyetleri için bir şahsiyet verme merhalesi teşkil eder büyükler de bu dini mağfret ve

(1) Mahalli bir geleneğe nazaran hicretin 334. tarihinde vefat etmiş olan mutasavvifeden (Ebubekir Muhammed Şibli) adındaki zat bir gece rüyasında Peygamberimiz hazreti Muhammedin rahmumâder (anne karnına düşmesi) namaz iddihaz edilen Recep ayının ilk perşembe günü intikal ettiğini bir rüya ile görür. Büyük bir sevinçle bulunduğu semtin bütün evlerine giderek (Şibli...) nidasıyla geldiğini ihbar ve rüyada gördüklerini tebşir eyler. Ev sahipleri de bir şükran nişanesi olmak üzere bu veliye yemişler ikram ve izzaz ederler, işte bu adet Konya çocuklarımız gönünden her yıl muayyen gününde içten gelen bir neşeyle tes’id edilir. “Şilvi şilvi şişirmiş/Ergen oğlu pişirmiş/ iki çörek bir bökrek Bize namazlık gerek” neşideleriyle o gün Konya sokakları için çın çın çınlardı.

oruç ayının huşuu içinde 10 yaşını bitirmiş yavrularını bu çağda oruç tutmağa alışmasını kalpten arzu ederler. Ramazan ayı kendini gösterirken, aile reisleri kese kâğıtlar içinde, hamallar sırtında küfe küfe evlere nekire yiyecekler temin ederler.

Ev kadınları da mahallecek birbirlerine yardım ederler (erişte, kuskus, yufka) gibi ihtiyaçları başarırlar. Kadınlar bu işleri yaparken hiçte yorgunluk sezmezler bilâkis toplu çalışma sevinci içinde pek tatlı vakit geçirirler muhtelif konular etrafında ve bilhassa ekonomi biatiyle alâkalı birçok faydalı konuşmalar yaparlar, yaşlı, başlı tecrübe görmüş hanımlar hassaten konuşmayı serbestçe yönetirler.

Zaman zaman vuku bulan bu içtimalar Konya kadınlığının ev idaresi bakımından, gelişmesine inkişafına mühim bir amil olur. Hele harp yılları gibi müstesna yıkım devirlerinde Konya kadınlığı yeni yeni ihtiyaçlara karşılık icadında zahmet çekmezler. Şimdilik Konya kadınlığı hakkında şu kısa malûmattan sonra mevzuumuza dönüyorum.

Ramazanı ilan edebilmek için Sarayköyüne gidilir ve kadılık makamında (rüyeti hilâl) ispat olunur, ikinci üzeri memlekete topla ilân edilir, o günün yatsı vakti de teravih kılınır. Büyük camilerin minarelerinde kandiller parlar yatsı ve sabah namazlarında salalar verilir, memlekete kutsal nurlar saçılır.

Gazeteler, evkat-ı şer’iye takvimler ve renkli kâğıtlar üzerinde imsakiyeler tab’ ederler. Sütun sütun yazılarıyla Ramazan-ı Şerifi halka kutlularlar. Artık o zamanın gazetelerinde ve bilhassa mizah gazete ve mecmualarda cazip başlıklar altında ramazan fıkraları, Bektaşî hikâyeleri dini mevzuda ciddi ve ilmi mensur ve manzum yazılar intişar eder.

Artık çocuğa “er ekmeği”ne

kalkmak için sonsuz bir heves gelir. Hele karanlığın içinde (dan, dan, dan) ortalığın sükûnetini gideren ve herkesi sahura uyandıran davulcuyu görmek için çocuk derecesiz sabırsızlıklar geçirir. Evin kadını sofrayı döşer, bilhassa yaz mevsimlerine denk gelen ramazanlarda yiyecekler pek çok tenevvü iktisap eder. Çocuklara düdüklü kaşıklar armağan edilir hem pilâv yenir hem de çocuklar düdüklerini öttürürler. Yemekten sonra ağızlar temizce yıkanır çalkanır, bu hareketi çocuklarda yaparlar. Namazlar kılınır yatılır sabahleyin kalkınca bazı çocuklar günlük ve hayatî itiyatların tezahürlerini arz ederler. Anneleri tarafından oruç oldukları ihtar edilince samimi bir hicap devresi geçirirler. Çocuk artık iftarlık için birçok yiyecek meyve ve yemişler içinde gönül gezdirmeğe başlar o zamanlar Türbenin mescidi açıldı: sabahları namazdan sonra (ism-i celâl) çekilir, Kur'anlar okunurdu. Birçok memleket seçkinleri buraya devam ederlerdi. İsmi celâlin sonunda (**Filibeli Mesnevihan merhum Sıtkı Dede Efendi**) tarafından Kur'an okunur, tarikatçı yönünden de gülbank çekilirdi. Hatırımda kaldığına göre (sabah-ı şerifler hayrola, hayırlar fethola, şerler def ola, niyazlar kabul ola, huu...)

O zamanlar Konya'nın en şerefli şenlik semti müze ve dolayları idi. Büyük memurlar hatta valiler, ferik paşa, eşraf memleket ulema vesaire hep bu semt ve mahallelerde ikamet ederlerdi. Çelebi konakları bu semtin başlıca modern mimarisini temsil ederdi. Selâmlıklar, harem daireleri hayat ve bahçeleri görülmeye lâyük âlemlere sahne olurdu. Hey gidi günler hey...! (Şekerin okkası yüz para, et 3,5 kuruş, pirinç 70 para, enfes tütünler 25 gr. miktarıyla 30 para, 40 para, 70 para en lüks sigaralar 2 kuruştı.) En şahane konakların icar bedelleri azami 2 lira idi. Davet-

ler, ziyafetler, sahavetler, hemen hemen o günlerin evlerine mahsus kalmış oluyor.

Öğle üzeri büyük camilerde namazlar kılınır, mükellef kürsü müderrisleri tarafından ehemmiyetli mevzular üzerinde vaazlar yapılır, aşır okunurdu, ikindi üzeri memurlar da vaazlara devam ederlerdi. Geleneğe göre o zamanın valileri, ikindi oldu mu (aklâma/memurlara) isteyen camiye gidebilir emr-i hususunu verirdi.

II.

Şerafeddin Camii'nde Konya'nın en değerli Hafızları tarafından mukabeleler okunurdu. Dur bakayım, mukabeleyi okuyanları şöyle biraz sırasıyla yerlerine oturtayım:

Merhum Aziziye Camii imamı Müezzîn zade Mustafa, Câbi zade Kazanlının Hacı Bekir, halen Sultan Selim camii gece imamı Şükrü efendiler,..

Bunların arasında da saydığım benam hafızlar arasında taşradan gelen fevkalade güzel sesli ve tilâveti kurana vakıf hafızlar bulunurdu.

Büyük camilerdeki vaizleri da öylece sıralayayım: **Hadimli Vehbi, Yalvaçlı Ömer, Abdulbasri, Alan-yalı Ziya, Maccanın İsmail, Hacı Üveys, Aksekili Mehmet efendiler** vesaire...

Yalnız kadın cemaatinin tek bir vaizi vardı oda; merhum **Nuh Efendi Hoca** idi. Durak Fakih Mahallesi'nde (bugün maalesef kayıtsızlık yüzünden yanık bir durumda olan) ve kendi adıyla anılan mescit de yapılırdı. Kapıdan içeriye girilince sol köşede bir perde bulunurdu, Nuh Efendi Hoca peş tahtasıyla buraya oturur tatlı tatlı vaazını yapardı. Vaazın hitamında o mahallenin çocukları tarafından mukabele de okunurdu. Konya'nın en yüksek

tabaklarına mensup asil aileleri efendinin vaazına devam eylemekte büyük bir zevki manevi duyarlardı.

Birazda çarşı içinde konuşalım: **Atarlardan Ziya, Oğlakçı Hacı Hasan, Cicimulla, Sivaslı Mehmet Efendiler** Ramazan çeşitlerine çok önem verirlerdi. **Ziya ve Mehmet** efendiler İstanbul'dan ramazan-ı şerife mahsus en güzel tiryaki ağızlıkları ve meraklılar için değerli tesbihler getirten acarlardandı. **Çelebi Efendi, Vali Bey** bizzat bu dediğim dükkânlara kadar ağızlık ve tesbih beğenmek için yorgunluğu hiçe sayarlardı.

Camekânların içinde tiryakilere gülümseyen sigara ağızlıklarının çeşitlerini sayalım: yasemin, sancı çubuğu, limon, demir hindi, abanoz, kayısı ağaçlarından ağızlık ve çubuklukları. Kehribardan limoni, siyah ve turuncu renklerde küçüklü büyüklü yüzlerce çeşit ağızlıklar, yüz, yekpare, parçalı, damla kehribar, gümüş ve altın kakmalı her sınıf tiryakiyi memnun eden çeşitli ağızlıklar bulunurdu.

Şimdi bu anlattığım attarların yerinde yellere esmekte olduğunu hüznüyle temaşa eylemekteyiz. Tesbih çeşitleri de ağızlıktan geri kalmazdı.

Bu dükkânların cephe kısmında üzüm hevenkleri

gibi teşhir edilirdi.

Kehribar, bağa, yüsürü; kuka, sandal, demir hindi, abanoz, yeşem, Eskişehir taşı hakık, sedef, mercan...

Otuzüçlük, doksan dokuzluk, şık tesbihler, renk renk ipek püsküller, tesbih koymuşlar ki erbabı yanında ayrıca bir bedii zevk taşırdı. Bu iki attardan başka türbe caddesinde kuyumcular arasında iki çubukçu dükkânı daha vardı ki bunlar ağaçtan ağızlık çubuk yaparlardı. Rahmet-i rahmana kavuşan ve şahıslarıyla beraber Konya'da sanatları yok olan bu zatlar **Ali** ve **Mevlüt Ustalar** idi.

Bakkallar, birinci sınıf şekerler, Filibeli Şekerci ile türbe caddesindeki **Hacı Reşit Ağa**'nın vitrinleri şekerlik nefisleriyle bezenirdi.

Akide şekerleri, badem ezemeleri, badem şekerleri, sucuklar, nöbet şekerleri, lohusa şekerleri, kurabiye ve şekerlemeler... Şekercilik sanatının yerine de şimdi poyrazlar esmektedir.

Hele şu son harp bir kısım şekerler toptancı, hazır konmacı ve fırsatçı eyledi... Ne diyelim...

III.

Gazete ve mecmua meraklıları; o zamanın gazete bayii **Attar Hacı Yusuf Efendi**'den bu ihtiyaçlarını temin ederlerdi. Bu sevimli ihtiyarı

şimdi geniş bir servete gömülü görmekten zevk alıyorum. Oğlu, bu yolda yürümedi.

Biraz da Aziziye Camii semtine çıkalım: camii batı ve kuzey taraflarını, iftarlık satanlar teşkil ederlerdi. Pideler, uzun, toparlak, yassı, yumurtalı, yumurtasız, susamlı çörekler halkalar simitler çeşit çeşit dumanı yüzünde iftarlık diye haykıranlar, oruçluların iştihasını celp için top sesini davet eder gibi olurlardı. Büyü, küçük bir hayli kalabalık bu camii etrafını sarardı.

Güneyde, yaymacı ve seyyar esnaf; börekçiler şerbetçi ve dondurmacılar bekâr takımı, garipler...

Doğuda; yığın yığın karpuz ve divlek sergileri...

Kapı camii altında okka ile buz satan ihtiyarı da o günün zevkleri arasında unutmamak lâzım...

Sahib Ata tarafından yaptırılan ve bir yığın asırlarda buz hanelik yapmış olan bu dede yadigarının kıymetini bilemedik. Milli mefahirler arasında maalesef satılmıştır.

Şimdi, peynir ve yağ deposu olarak eşhas eline geçmiştir. Köşe başlarında çocuk azgını fakirce kimselerin naraları ortalığı çın, çın, çınlatır **“pat didi, çat didi müsür; evir yanını çevir yanını taze müsür”** Misk gibi kokulan burunlara giren mısırlar bilhassa çocuk müşterilerini daha çok memnun ederdi 10 paraya çifti alınan mısırlar satıcılar tarafından el yanmamak ve soğumamak için yeşil yapraklara sarılır, mısırın taze kokusu güzel ve iştihayı çeken durumu çocukların ağızlarının suyunu akıtır. Büyüklere de çocukluklarını hatırlatırdı.

Alaedin'e evleri yakın olan çocuklar, tepeye kadar topun patlamasını görmek için, tırmanırılar büyükler çkın dolu iftarlıklarla ağır adımlarla ellerindeki tespihi çeke çeke ev-

lerine yollanırlardı.

Türbenin içi bu saatlerde yani alaturka 11:30'da şenlikli olur, demir çıkırlıklı kuyunun suyu soğuk olduğundan güğüm ve testilerle çocuklar burada bir yekun teşkil ederler şadırvanın kuzey yönünde **Bevvab Dede** tarafından fişenk atılması da malum olduğundan bir sürü muhiş bakışlı, çocuklar buraya da birikirlerdi.

Evlerde sofraya başlarına toplanılır. İftar tepsiyi sine üzerine konur herkes sessiz bir huzur ve huşu içinde iftar topunu (salâvatla, **“ya fettah ya rezak iftahlenâ hayrül bab”** dualarıyla beklerler, iftarın ihbarcı fişegi Türbeden, iftarın gür sesli topu da Alâeddin tepesinden büyük saatin seslerini yutarak memlekete yayılır oruçlar zeytin denesiyle, su ile artık oruçlunun arzusuna göre açılır.

Bir kısım mahallelerde akşam namazı kılınır ve sofraya oturulur, kemali iştihâ ile yemekler yenir kahveler içilir sigara tiryakileri uzun çubuklarla buram buram tüten sigaralarını derin derin nefeslerle içerler, kafalar yavaş, yavaş yeni bir âlemin zevkiyle ayar olmaya başlar çocuklar sevinir, dedeler, neneler torunlarının oruçlarını kıymetli hediyelerle almağa kalkarlar, maksatları küçükleri bu dinî farizaya incizapla alıştırmak ve ondan manevi haz duyurmak...

Memleket seçkinlerinin sofraları her bakımdan yöntemli olurdu, bazı günlerde sırf ulema sırf memurin, sırf fukara ve guraba çağrılı olurdu. İftar sofrasının bir hususiyeti de o gecedan büyük ve geniş tepsi içinde Türk Billûr Fabrikası'nın tıraşiden tabakları içinde çeşit çeşit reçeller, zeytin, peynir pastırma, meyveler ve pidelerin bulunması idi. Bu sofraları kimileri tiryakiler teşkil ederse kısa iftar faslından sonra çubuklar yakılır, kahveler ve çaylar içilir ve tekrar çorbadan soğukluğa kadar türlü türlü yemekler kızartmalar, börekler tatlı-

lar yenir yemeği müteakip dua da yapılırdı.

Artık her sınıf halkın kendine mahsus zevk aldıkları camiler, kahveler ve selâmlıklar bulunur. Türbe önündeki yıkılan yüksek kahve gençlere, **Sulu Kahve** daha ileri yaştaki delikanlılara, **Aziziye Camii kuzey taraflarındaki** hasırlar üstündeki seyyar kahvelerde ihtiyar esnaf takımlarına, Hükümet önündeki (**Sarrafın**)in **kıraathanesi** de memurin ve aydın zümreye mahsus idi.

Çocuklar için Türbe önündeki eski **Sipahi Pazarı Kahvesinde** Mısırlı Hacı tarafından Hükümet yanındaki bugünkü şehir lokantasında mahir **İstanbul Karagözcüsü** karagöz oynatır, türlü türlü hokkabazlık numaralar gösterirdi. Zaman olurdu ki şimdiki Belediye Sinemasında tiyatro kumpanyaları da ayrıca bir eğlence teşkil ederdi. Bu kumpanyaların en meşhuru **Feriha ve Suzan**'ın bulunduğu **Arap Ziver**'in takımı idi.

Suzan'ı, âşıkları perde arasından kaçırıp aylarca oynatmışlardı. Bu yüzden birçok kimseler o zamanlar kanunun pençesine tevdi edilmişlerdi. Bu kumpanyaların içindeki gözde dilberlerin menfaatine oynadıkları gecelerde tiyatrodaki oturacak yer bulunmazdı.

O gün, bugün birçok belediye reisleri geldi, geçti Konya'da bir tiyatro ve sinema binası konduramadılar,

vazgeçtik, mevcutlarını da ihmal yüzünden harap ve türap etmesinler. Ne ise biz burada böyle şeylerle yorulmayıp da konumuza dönelim.

Büyük konaklarda hususi Ramazan imamı tutulur teravih namazı kılınır büyük camilerin bir kısmında, bilhassa **Kapu Camii**'nde hatim ile teravih namazı kılınırdı. Her sınıf halk işinin ağırlık ve hafifliğine göre sahura kadar ve sahurdan önce sohbet bir yekûn keserdi. Kısa hikâyeler, nükteli fıkralar, memleket haberleri dini mevzuat sohbetlerin belkemiğini teşkil ederdi. **Kadir geceleri** uyku az uyunur ibadetle, pis huyları tasfiye ile meşgul olunurdu. Bu geceye mahsus büyük camilerde vaizler olur, okşamalar yapılırdı, küsler barışır, zekâtlar dağılır, genç ihtiyar, fakir, zengin bayram için sevinçle neşe içinde hazırlık yaparlardı. Bayram topu atıldı mı şeker sergileri **Aziziye Camii** etrafına açılır. Şekerci dükkânları ve sergiler insan kümeleleriyle dolar dolar boşalırdı. Bayramın şetaretini ilân eden top bilhassa derunları istek ve dileklerle dolu çocuklar üzerinde coşkun ve cümbüşlü tesirler yaratırdı. Çünkü çocuk halince yeni elbise, yeni çamaşır, yeni kundura, hısımlara akraba gezmesi bolca para, genişçe eğlenme sahası, çatlak ve patlak tabancası, şişer düdüğü, ros-kop saat (o zaman 10 kuruştu) para çantasına kavuşacaktı.

KONYA'MIZDA HALI VE KILIM

Eyyup AKINCI

Biraz olsun köy/taşra yaşantısını bilenlere hiç yabancı gelmeyen bir olaydır hayvancılık ve insanoğluna beslenmenin yanı sıra sundukları. Koyunun yününü hayatımızda öyle alanlarda kullanırız ki “bu koyun da hakikaten mübarek bir hayvanmış” dedirir bize. Köydeki ve şehirdeki; geleneklerine bağlı kalmayı tercih edenlerin evlerinde bugün bile kullanılan yün yataklar ne güzel ve sağlıklıdır. Sadece o mu? Örneğin keçecilik asırlardan beri Anadolu insanımızın kullandığı ve giyimden sergilik malzemeye kadar çeşitli alanlarda kullanılan ve bugün itibariye çok ince işçilikleri de kapsayan bir sanat dalımız değil midir? Bütün bunların arasından yünden yararlanılarak üretilen ve başlı başına bir sanat alanı olan halı, kilim vb. el sanatlarının en doruk noktalarda yer aldığını belirtmemek çok büyük haksızlık olur.

Halı-kilim deyip geçtiğimiz bu dokumaları kendi aralarında gruplandırarak olursak Kilim, halı, cı-cim, sumak, zili ve tülü diye adlandırabiliriz. **Kilim**, bu gruplar arasında tarih sahnesine ilk çıkan dokumamızdır ve Türklerin bulduğu bir düz dokuma tekniği olup çadır dekorasyonu amaçlı dokunmaya başlanmıştır; bundan dolayıdır ki dünya dillerinde de karşılığı aynen “**kilim**” olarak geçmektedir. Yüzyıllarca önce yapılmış kilimler bugün müzeleri ve meraklıların ko-

leksiyonlarını süslüyor. Konya Vakıflar Müzesi, Mevlana Müzesi ve Etnografya Müzesi bunlardan birkaçıdır. Mevlana Müzesi mescit bölümünde sergilenen kilim fragmanı Selçuklu dönemi olup en eski örneklerdendir. Diğer adı geçen müzelerimizde ise Osmanlı döneminden gelen çok özel kilim örnekleri vardır.

Halı dokuması ise kilimlerden sonra başlayan bir el sanatımız olup özellikle saraylar için dokunmuş olanları çok dikkat çekicidir. Yerleşik düzende evler için dokun-

muş veya namaz seccadesi ya da duvar yastığı olarak dokunmuş çok özel dokumalardır. Türk halısı çift düğüm tekniği kullandığı için İran'ın tek düğüm tekniğiyle yaptığı halılardan farklılık arz eder ve belki de bu özelliğiyle daha dayanıklı sergiler olmasını açıklayabiliriz.

Basit bir şekilde bu iki dokuma türünü karşılaştıracak olursak kilimin düz dokuma olduğu ve halının ise düğümleri sayesinde tabiri caizse "etli" bir dokuma olduğu tespitini yapabiliriz. Konya'da ve Türkiye'mizin pek çok yöresinde halı ve kilim halen dokunmaktadır. Bununla ilgili çok önemli ve özel bir konuyu vurgulamak isterim; sadece Konya bazında ele alacak olursak, yüzlerce köyümüz mevcut. Bu köylerin her birinin dokuduğu kilim ve halı genel itibarıyla o köye özel motiflerden oluşur. Bunun sebebi de bu el sanatının anneden kıza öğretilerek miras kalmasıdır. En ilginç olan ise desenlerin detayda kişiye ve onun ha-

leti ruhiyesine göre farklılıklar gösterebilmesidir. Genelde bunlar çeyiz amaçlı dokumalar olmasına rağmen kullandığı renklerden ve detay desenlerden bir takım mesajlar verdiği ve kişinin psikolojisini de yansıttığı aşikârdır. Bunun içinde meraklıları arasında desen okuma diye bir deyim de mevcuttur.

Bu arada dünyanın en eski şehri olan Konya Çatalhöyük'te (M.Ö. 7.000) bulunan bazı desenlerin bugün özellikle Mut yöremizde ve hatta Amerika yerlilerinin/Kızılderililerin Amerika'da yer tezgâhlarında dokudukları kilimlerdeki desenlerle çok benzeşmesi ve örtüşmesi acaba tesadüf müdür?

İşte böyle bir el sanatından söz ediyoruz. Yine bu gruplardan biri olan **sumak dokumalar** Anadolu'da daha çok Yörükler tarafından **deve çuvalı** tabir edilen çuvaların ön yüzünün süslenmesinde kullanılırken Kafkaslardaki Türk cumhuriyetlerinde halı ve kilimin yanı sıra sergilik olarak do-

kunmakta ve hatta çok güzel çocuk beşikleri şeklinde de dokunmaktadır. Bu tür dokuma yüzeyinden bakıldığında zincir dokumayla yapılmış kazak örgüsü görüntüsündedir.

Tülü diye adlandırılan tür ise Konya Karapınar yöresine özgü olup, tezgâhta dokunuşu sırasında sulak alanlardan toplanan kamışlardan da yararlanılarak keçi yününden yapılır; kamışların üzerinden atılan eğirilmemiş keçi yünü düğümler kamış oradan çekilip çıkarıldığında uzun tüylü ve halı görünümünde ancak pırıl pırıl parlayan yünlerden oluşan dokuma olarak artık kullanıma hazırdır.

“**Cicim**” ise çeyizlik olarak yöremiz insanın en çok tercih ederek dokuduğu türdür. Bunlar kilim tekniğiyle biraz benzeşse de zemini oluşturan düz dokuma ve zemin renginin üzerinde tüm diğer desenler ve renkler işleme olarak mevcuttur. Genelde çeyiz olarak dokunurken; yatak üzeri örtüsü, yüklük tabir edilen yatak dolabı

yüzeyini kapatmak amaçlı, duvar süsü ve tabii ki yer sergisi olarak da kullanılır.

Kültürümüzün zenginliklerinden olan bu geleneksel el sanatlarımız günümüzde maalesef teknoloji ve duyarsızlığa yenik düşmek üzeredir. Genel itibariyle dokuma süreci incelendiğinde pek çok aşamadan geçen ve bu arada pek çok insana ekmek parası sağlayan bu el sanatı maalesef sadece meraklılarının koleksiyonunu süsler duruma gelmek üzeredir. Ucuza alınmış ve tamamen taklit desenlerden oluşan makine halılarının girmediği ev yok. Özellikleri itibariyle mukayese bile edilemeyecek bu makine halıları bir tarafa, geleneksel halı ve kilimciliğimizi “nesli tükenmeden” korumaya azami gayreti göstermek durumundayız.

Kısmet olursa bir sonraki yazımızda bu el sanatımızın malzemelerinin hazırlanışından, tabii boya larla boyanmasından, tezgâhlarının çözülmesi ve dokunmalarından bahsedebilmeyi umuyorum.

ASIRLIK KONYA BAROSU'NUN İLK AVUKATLARINDAN AV. MÜMTAZ ATAMAN

Av.Serdar
CEYLAN

Konya'da doğdu. Konya eşrafından (Reşadettin Çelebi'nin Katibi) Nuri Bey ile Azize Hanım'ın oğludur. Kardeşi Opr. Dr. Münir Ataman (vefatı 17.05.1972)'dir. Hakim Avukat Avnür Refik Gür'ün⁽¹⁾ dayısıdır.

İlk ve ortaöğrenimini Konya'da tamamladı. 1907 yılında Konya İdadisi'nden mezun oldu. II. Meşrutiyet sonrasında "Şems" isimli haftada bir-iki kez neşredilen bir gazete çıkardı. Gazete bir süre sonra kapandı ancak farklı gazete ve dergilerde yazmaya devam etti.

26 Eylül 1912 tarihinde Konya Hukuk Mektebi'nden mezun oldu. 1912 yılından itibaren uzun yıllar Konya'da avukatlık mesleğini icra etti. Konya Dava Vekilleri Cemiyeti'ni (Konya Barosu) Musa Kazım ONAR ve Hilmi AKSOY ile birlikte 29 Eylül 1913'de kurdular. Konya'nın tanınmış hukukçuları arasında yer aldı.

1937-1950 yılları arasında Hazine Avukatlığı'nda bulundu. Av. Hulki Karagülle'den sonra baro başkanlığına

Av. Mümtaz Ataman

seçildi. 1943 – 1950 tarihleri arasında baro başkanı olarak görev yaptı. 1949-1950 yılları arasında da CHP İl Başkanlığı görevini yürüttü.

Fahrünnisa Hanım ile evlendi. İsfendiyar, Dünder ve İlder isimli üç çocukları oldu. Oğlu İlder Ataman Gülseren Hanım ile evlendi. 23.09.1965 tarihinde vefat etti. Karacaahmet Mezarlığı'na defnedildi. Mümtaz Ataman ise 21.04.1950 tarihinde vefat etti ve Hocacihan Tekke

Mezarlığına defnedildi.

Kaynaklar:

- Anonim, "İlder ATAMAN Taziye İlanı", Milliyet Gazetesi, 24.09.1965, s. 7.
- Anonim, "Opr. Dr. Münir ATAMAN Taziye İlanı", Milliyet Gazetesi, 18.05.1972, s. 8.
- CEYLAN, Serdar - ÇELİK, Ahmet " Konya Barosu'nun Kurucularından Av. Hilmi AKSOY ve Av. Mümtaz ATAMAN", Konya Barosu Dergisi, Y. 40, S. 23, Aralık 2012, Konya.
- CEYLAN, Serdar, "Anadolu'nun En Köklü Barosu Konya Barosu", Konya Barosu Dergisi, Y. 40, S. 22, Eylül 2012, Konya, s. 6-11.
- ES, Selçuk, Büyük Konya Ansiklopedisi Notları.
- GÜR, A. Refik, Demokrasiler ve Demokrasimiz, Nasreddin Matbaası, Akşehir 1953.
- GÜR, A. Refik, Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle, Celtüt Matbaası İstanbul 1951.
- İMER, Celaleddin Ali, "Avukat Mümtaz Ataman Rahmetli ve Hazin Bir-İki Hatıra", 13 Haziran 1950.
- Komisyon, "Ataman, Mümtaz", Konya Ansiklopedisi, C. I, s. 308.
- UZ, Mehmet Ali, Konya Hukuk ve Baro Tarihi, Konya Barosu Yayınları, Konya 2006, s.78.
- YÖRÜK, Ali Adem, "Konya Hukuk Mektebi Mezunları", Konya Barosu Dergisi, Y. 40, S. 22, Eylül 2012, s. 13.

(1) A. Refik Gür (Hüseyin Sıtkı oğlu, 1323-1907 Konya doğumlu), 1950'li yıllarda Akşehir Hakimi olarak verdiği bir karar ile Türk Anayasa Hukuku'na yön veren isimlerden birisidir. Bu kararı "Akşehir Yargıcı Refik Gür Olayı" olarak da bilinmektedir. Henüz Anayasa Mahkemesi ve teşkilatının Türk yargı teşkilatı içinde bulunmadığı bir dönemde, verdiği bu kararında mahkemelerin anayasaya aykırı yasaları uygulamaktan kaçınabilecekleri görüşünü açıkça savunmuş, normlar hiyerarşisi kaidesinin de tatbikini yapmıştır. 19.07.1928 tarihinde Ankara Hukuk Fakültesi'nden mezun olan, A. Refik Gür Amasya Savcılığı görevinde de bulunmuş, 2830/4471 numaralı 15 Ağustos 1942 tarihli Avukatlık Ruhsatnamesi ile önce 07.01.1960 tarihinde İstanbul Barosu'nun 4509 sicil numarasına kaydolmuş, 26.10.1965 tarihinde Konya Barosu'na naklolmuştur. 15.11.1968 tarihinde Konya Barosu'ndan kaydını sildirerek, İstanbul'a taşınmıştır.